

LA GEGANTA ELISABETH CRISTINE VON BRAUNSCHWEIG-WOLFENBÜTTEL

Amb motiu del III centenari de la Guerra de Successió, que portà a la nostra ciutat l'episodi del desembarcament d'Elisabet Cristina de Brunswick a Mataró, l'any 1708, procedent de San Pier d'Arena (Gènova) on havia arribat des de Viena, hem cregut oportú de donar a conèixer l'existència a la ciutat de Wolfenbüttel (Alemanya) d'una geganta que representa Elisabet Cristina. En altres publicacions,¹ ja hem explicat que feia pocs mesos que Elisabet Cristina s'havia casat per poders amb l'arxiduc Carles d'Àustria, i que fou a Mataró quan ella i el seu espòs es conegueren per primera vegada ja casats. La geganta de Wolfenbüttel té la particularitat d'ésser l'única geganta existent a tot l'estat alemany.²

El seu origen rau en la idea que va tenir la senyora Matilde Romagosa (1935-2011), resident aleshores a Wolfenbüttel, d'erigir un monument a Pau Casals a la susdita ciutat alemanya. Aquest monument va rebre el suport de molta gent i institucions catalanistes, i s'inaugurà el 15 de maig,

Dia d'Europa, de l'any 1985. El mateix dia també es fundava a Wolfenbüttel l'agrupació "Pau Casals Freunde" ("Amics de Pau Casals"), per a promoure les activitats culturals catalanes en aquesta ciutat.

A redós de l'agrupació, s'hi formà la colla gegantera portant de la geganta Elisabet Cristina i d'un capgròs que representa Maria Teresa, una de les seves filles. Aquesta colla ha fet moltes sortides en actes culturals i altres festes, i també ha estat present a Barcelona i a Reus.

Veurem algun dia aquesta geganta a Mataró, la primera ciutat de Catalunya que ella va conèixer, en desembarcar-hi l'any 1708?

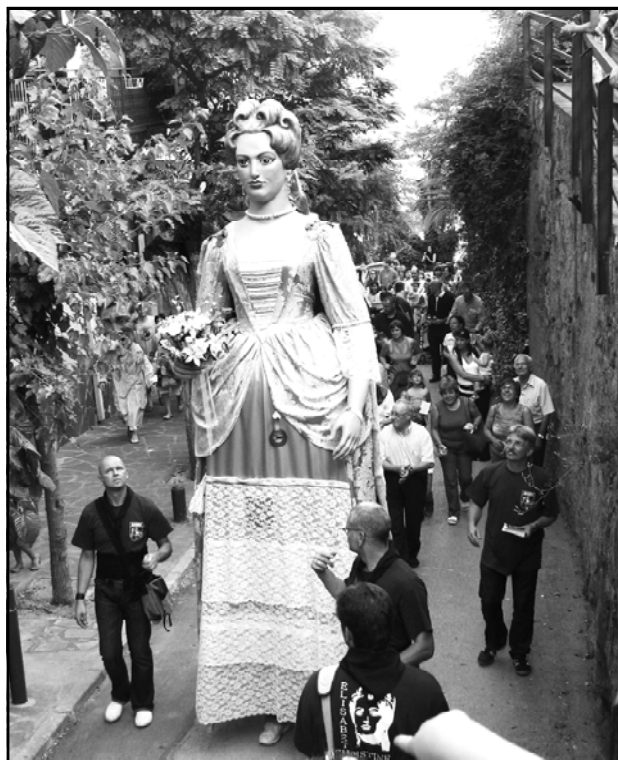
J.Llovet

NOTES

1.- JOAQUIM LLOVET, *Mataró-1680-1719: El pas de vila a ciutat i a cap de corregiment*, (Mataró, 2002), 113-122.

2.- Agraïm al Sr.Karl-Ernst Hueske, promotor cultural a Wolfenbüttel, les fotos que ens ha facilitat de la geganta d'aquesta ciutat alemanya.

Geganta de Wolfenbüttel. Fotos Karl-Ernst Hueske

CICLE DE CONFERÈNCIES 2014. ANY D'ANIVERSARIS

El Museu Arxiu programa un cicle de conferències per commemorar quatre aniversaris d'aquest 2014, tots els actes seran a l'estatge del Museu Arxiu de Santa Maria a dos quarts de vuit del vespre.

Dimecres 12 de febrer. Setanta-cinc anys de la fi de la Guerra Civil a Mataró, a càrrec de Manel Salicrú.

Dimecres 12 de març. Els dos-cents anys de la fi de la Guerra del Francès. La fi del primer Ajuntament Constitucional de Mataró, a càrrec d'Albert Dresaire.

Dimecres 2 d'abril. La Mancomunitat de Catalunya: Història i actualitat cent anys després, a càrrec de Ramon Salicrú.

Dimecres 7 de maig. 1914: cent anys d'una guerra que va capgirar el món, a càrrec de Joan Safont.

ALEXANDRA CAPDEVILA, PREMI ILURO 2013

El treball *Els murcians dels segles XVI i XVII. Entre la temporalitat i l'arrelament al Maresme*, de la historiadora barcelonina Alexandra Capdevila, ha estat guardonat amb el Premi Iluro de Monografia Històrica, instituit per la Fundació Iluro, corresponent a la convocatòria de l'any 2013. Malgrat el títol, però, el treball és un retrat sociològic no d'aquest col·lectiu de la comunitat veïna, sinó dels francesos que van arribar i es van instal·lar en el territori. Felicitem l'autora, amiga i col·laboradora del Museu Arxiu, i fem constar que aquest guardó reconeix la seva important contribució a la historiografia del Maresme.

El jurat també ha atorgat un accèssit a mossèn Jaume Brufau per l'obra *De xerric a capità d'empresa. La indústria del gènere de punt al Maresme*, en la qual retrata l'evolució d'aquest sector econòmic a través de la història personal del seu pare.

En el marc de l'acte de lliurament, s'han presentat els llibres de les obres guanyadores de 2012 *La Junta de Reformes Socials de Mataró (1900-1923)*, de Rafael Luque i *La província marítima de Mataró. Economia i conflictes socials (1750-1870)* de Joan Giménez i Blasco.

XXX SESSIÓ D'ESTUDIS MATARONINS

enguany s'ha celebrat la 30a edició de la Sessió d'Estudis Mataronins. Aquestes tres dècades de tribuna d'historiadors i intercanvi d'experiències han generat un corpus productiu que depassa ja les 400 comunicacions, la majoria digitalitzades i consultables a www.raco.cat. La Sessió tingué lloc el passat dissabte dia 23 de novembre. El mateix dia va sortir a la llum el llibre amb les comunicacions de l'edició anterior, la corresponent a l'any 2012.

Les comunicacions presentades en la 30a Sessió d'Estudis van ésser les següents:

Les restes arqueològiques del Rocar d'en Lladó (Cabrera de Mar, el Maresme).

Jordi Bagà Pascual i Ramon Coll Monteagudo

Actuació de salvament d'unes restes ibèriques a can Ricard (Cabrera de Mar).

Josep Vinyals i Cortés

Apunts sobre la *Sigillata* hispànica decorada de Torre Llauder.

Joan Francesc Clariana i Roig

La col·lecció de pergamins del Museu Arxiu de Santa Maria de Mataró.

Enric Subià i Coll

Darreres intervencions a l'ermita romànica de Sant Mateu (Premià de Dalt, el Maresme): un nou atemptat al patrimoni històric?

Joan Carles Alay, Laura Bosch, Joaquim Graupera i Jordi Montlló

Notícia sobre la recent troballa d'un complex moliner a Can Jordà (Santa Susanna).

Joaquim Graupera i Graupera

Els dirigents de Mataró: els jurats de la Universitat, 1454-17

Joan Montoro i Maltas

Una aproximació a les estratègies familiars dels Arquer de Mar i els Arquer de Munt a l'Època Moderna.

Alexandra Capdevila Muntadas

Ruth Garcia presentant la seva comunicació, al costat d'Enric Subià.

Fotografia: Joan Turà

Notes sobre els panys de Mataró, un reflex de la història.

Joan Francesc Clariana i Francesc Navarro i Bonamusa

Estudi per a la identificació iconogràfica de les teles de la sala de Juntes de la capella dels Dolors de la basílica de Santa Maria de Mataró.

Ruth García López

Intervenció arqueològica al mercat del Carme, antiga Societat Coral, Instructiva, de Mutu Auxili i Cooperativa l'Estrella de Vilassar de Dalt.

Gonzalo Berger, Benet Oliva i Marc Pons

El procés del mataroní José Puch a la Inquisició de Saragossa. 1758.

Antoni Llamas i Mantero

Biografia d'un diputat mataroní del segle XIX: Joaquín Martí i Andreu.

Antoni Martí i Coll

La fundació del Col·legi Valldemia: un projecte d'ensenyament de l'elit a mitjan segle XIX.

Montserrat Gurrera i Lluch

Correspondència inèdita: cinc cartes de Terenci Thos i Codina a Marià Aguiló i Fuster.

Jaume Vellvehí i Altimira

El tresor de la Mercè. Una vida a partir dels records.

Jaume Bruguera i Castellnou.

La coetera de ca l'Amat (Cabrils, el Maresme), contribució a l'estudi d'un bé patrimonial poc conegut dins la Serralada Litoral.

Laura Bosch i Jordi Montlló

Joaquim Soler Moreu, un mataroní pioner del cinema català desconegut.

M. Encarnació Soler i Alomà

L'heroïcitat d'Enric Blanco a bord de l'Evalú. L'extraordinària rebuda de Mataró a l'aventurer català.

Nicolau Guanyabens i Calvet

Efemèrides d'Arenys de Mar: El dietari de Jacint Arxer (1931-1936).

Jordi Amat i Teixidó

La Guerra Civil a Arenys de Mar (1936-1939). (1a part).

Jordi Amat i Teixidó

Diari *Llibertat*. Òrgan oficial antifeixista del Consell municipal.

Agustí Barrera

XXXI SETMANA DE MÚSICA ANTIGA

Entre el 16 i el 26 de novembre, va tenir lloc la 31a edició de la Setmana de Música Antiga, organitzada per la Direcció de Cultura i el grup Unda Maris. Enguany, la capella dels Dolors va acollir tres concerts. El primer, *Promenade dans les jardins galants*, a càrrec del Trio Barroc del Cafè; el segon, *Carmina Rústica et Carmina Ecclesiàstica* amb Magister Petrus; i el darrer en format concert-conferència, *La deplorable història dels catalans* amb Jaume Ayats i la Nova Euterpe.

ACTE DE PRESENTACIÓ DELS *FULLS* 107 I DE LA NOVA PÀGINA WEB DEL MUSEU ARXIU

El dia 11 de desembre, es va dur a terme l'acte de presentació del número 107 de la revista *Fulls del Museu Arxiu*. Manel Salicrú presentà els diferents continguts de la revista, mentre que Jordi Malé s'encarregà de mostrar els apartats, alguns renovats i altres incorporats de nou, de la *web* del Museu Arxiu. A banda de la incorporació d'una secció d'actualitat que contindrà notícies i agenda sobre les activitats de la institució, la *web* permet un fàcil accés a les bases de dades dels fons bibliogràfics i arxivístics del Museu Arxiu.

Jordi Malé i Manel Salicrú a l'inici de l'acte de presentació.

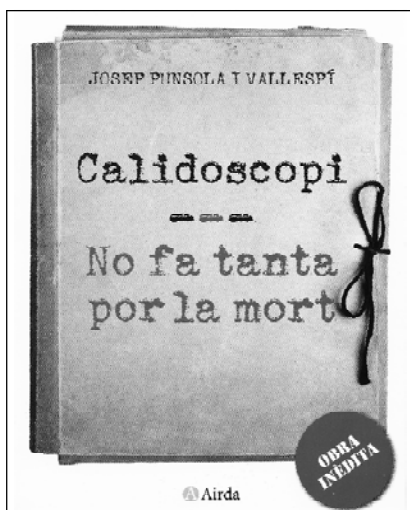

V DIADA EN RECORD DE JOSEP PUIG I CADAFALCH

El dia 22 de desembre, organitzat per l'Associació Cultural Amics de Josep Puig i Cadafalch, va tenir lloc un acte en memòria de l'eminent arquitecte mataroní. Davant l'escultura del nostre mataroní més il·lustre, al Parc Central, Esteve Mach obrí l'acte amb un parlament sobre la figura de Puig com a polític. Després d'un recital poètic i musical, es va fer l'ofrena floral amb la participació de l'Ajuntament de Mataró, el Moviment Educatiu del Maresme, el Grup d'Història del Casal, el Club d'Opinió Jaume Llavina, el Museu Arxiu de Santa Maria i l'associació organitzadora recentment constituïda.

Assistents a l'ofrena floral del 22 de desembre al Parc Central.

UNA OBRA POÈTICA INÈDITA DE JOSEP PUNSOLA AL MASMM

Un mecanoscrit amb poemes de Josep Punsola conservat al Museu Arxiu de Santa Maria, provinent d'una donació de Joan Castellà i Oliva, ha resultat ser una obra inèdita del poeta: *Pèndol* (*De l'ònix de les hores*). L'obra forma part dels textos coneguts com "els papers blaus", inclou alguns poemes ja coneguts i altres d'inèdits. Aquests últims han estat aplegats dins un volum editat el 2013 per Llibres a Mida mitjançant un procés de micromecenatge, que també dona a la llum poemes d'una altra obra inèdita, *Calidoscopi*, i la peça de teatre *No fa tanta por la mort*.

Portada del llibre d'obra inèdita del poeta Punsola.

NOTÍCIA DE DONATIUS RECENTS

Entre novembre de 2013 i gener de 2014, el Museu Arxiu ha ingressat diversos materials documentals fruit de donacions. Ho fem constar.

Montserrat Bombardó ha fet donació d'una col·lecció de goigs procedent del senyor Josep Maria Tarragó.

La família Viza Boltas ha aportat sis lots de documents solts entre els quals destaquen uns tiquets de racionament de peix de juliol de 1938.

Víctor Ligos ha fet donació de la col·lecció completa de la revista *L'Avenç* entre els números 131 i 308.

Josep Puig Pla ha aportat còpies de treballs mecanoscrits originals d'Esteve Albert, i diversos impresos d'actes i homenatges dedicats a l'escriptor.

Manel Gallifa ha lliurat més de cinc-centes imatges digitals de temàtica familiar que ha anat recopilant a l'entorn de la figura dels seus avis: Josep Espiell i Baladia, i Manel Gallifa i Grenzner.

A totes aquestes persones, el nostre agraïment.